

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

De zaligsprekingen

9

Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mij nentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen, want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.

Matth. 5:11. 12

Het gaat hier om de naam en zaak van Christus, de Gezalfde met vreugde-olie. „Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht en is gezeten aan de rechterhand van de troon van God”.

De Zaligmaker heeft dus niet geleden als martelaar, doch als Middelaar. „Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus”.

In de vreugde Hem voorgesteld, had Hij de verheerlijking van Zijn God en de zaligheid van Zijn volk ten doel. En dat wordt ons door de Schrift met kracht en klem op het hart gebonden. Zodat er in het martelaarschap niet de minste verdienste is voor de mens. Want de Heere Jezus is volkomen Zaligmaker in het verdienen en toepassen. En zo kan er in het martelaarschap alleen zaligheid gemaakt worden, als het gaat, zegt de Heere Jezus, „om Mij nentwil”. Het is dus de vraag of het bij ons gaat „om Zijn nentwil”. Hij moet ons dierbaar zijn, de hoogste plaats hebben in ons hart.

En dat is en blijft voor het persoonlijk leven een Goddelijke openbaring. paulus zegt ons, dat het Gode behaagd heeft „Zijn Zoon in mij te openbaren”. Als de Heere Jezus vraagt: „Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?”, dan is op die ernstige vraag door Petrus geantwoord: „Gij zijt de Christus de Zoon van de levende God”. En dat is door de Heere Jezus in zijn hart bevestigd, met dit woord: „Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader. Die in de hemelen is”.

Het gaat dus voor het innerlijk en geestelijk leven, om de volheerlijke openbaring van Jezus Christus, door de Vader. Want daarin wordt de liefde des Vaders gemaakt. En zo is het niet alleen bij de aanvang, doch ook bij de voortgang. Het is en blijft in de oefeningen van het geloof, dat door de liefde werkt, een leven met die volheerlijke openbaring van de Heere Jezus in het hart. Tot wasdom van het geestelijke leven.

En tot dat einde zijn zij door de dierbare werkingen van de Heilige Geest gesteld op de leerschool van Christus. En dat men daaraan menigmaal voorbij gaat, mag ons niet onbekend zijn. Al spreekt men in zijn belijden menigmaal van de Heere Jezus, om daarvoor te ijveren, dan is dat nog niet het beleven vanuit Zijn volheerlijke heilsopenbaring in het hart, als geschenk van de Vader door de dierbare werkingen van de Heilige Geest.

Maar daarom willen wij die mensen in dat belijden niet verachten, maar ook niet zalig spreken. Want aan het belijden van de Heere Jezus verbindt Hij dit woord: „Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader die in de hemelen is.” En dat zegt de Heere Jezus, daar wij alleen door Zijn komen in de naam des Vaders tot ons hart, geleid kunnen worden tot de Vader. Waartoe de levenden zijn gesteld op Zijn leerschool. Waaraan wij ons

innerlijke leven hebben te toetsen en te beproeven, om dat steeds ernstig te zoeken. Opdat het Woord des Geestes ons daarin dierbaar en onmisbaar zou zijn voor ons hart en leven. Want als de Heere Jezus zegt, dat de Vader het alleen doen kan en geven wil „om Mij nentwil”, en dat is het geestelijk kennen van het geloof, dat door de liefde werkt. De levensbron van het volhardingsvermogen van het geloof in de verdrukking waarvan hier door Hem gesproken wordt. Opdat het in het verdragen van haat en smaad, om Zijn nentwil, zou zijn een drukken van Zijn voetstappen. Want de Heere zegt in Zijn Woord: „Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor scheiden, maar zegent daarentegen, wetende dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven. Want wie het leven wil liefhebben en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwade en zijn lippen dat zij geen bedrog spreken. Die wijke af van het kwade en doe het goede, die zoekt vrede en jage dezelve na.”

Het is dus voor ons innerlijk en geestelijk leven de vraag, of het ons is tot zaligheid, door er steeds meer aan de Heere verbonden te mogen worden, „als u de mensen smaden en vervolgen en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mij nentwil.” Want in het leven uit dat beginsel, zitten we niet met een wrevelig hart en zelfbeklag ter neder. Als de Joden van de Heere Jezus zeiden: „Zeggen wij niet wel, dat Gij een Samaritaan zijt en de duivel hebt?” Waarop Jezus antwoordde: „Ik heb de duivel niet, maar Ik eer Mijn Vader en gij onteert Mij.”

En dat zijn lessen van de Heere Jezus, die Hij ons tot zelfbeproeving op het hart komt te binden. Want als Hij zegt: „Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mij nentwil.” dan raakt dat de eeuwige zaligheid. Waarom het niet genoeg is zo wij slechts tobben of wij straks wel in de hemel zullen komen. Want de Heere Jezus spreekt hier van het zalig zijn in Zijn zoete gunst en zalige gemeenschap. En in dat verband zegt Paulus: „Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus.” Waarmee bedoeld wordt op het burgerschap Israëls. „Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.”

De oprechten zoeken het niet uit te vinden, met hoe weinig zij wel in de hemel kunnen komen. Want dat is het streven dergenen, die het niet ter harte nemen: „Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekeering tot zaligheid, maar de droefheid der wereld werkt de dood.” En die droefheid naar God krijgt bij de oprechten dan ook steeds meer diepgang. Het gaat, zegt de Heere Jezus, „om Mij nentwil”, bij degenen die Hem liefhebben. Want Hij heeft die droefheid naar God verworven, daar Hij met Zijn ganse ziel bedroefd was tot de dood toe, in het dragen van de last en straf der zonde. Het ging in Zijn ziel van dag tot dag in Zijn droefheid naar God, om gesteld te worden als Borg en Man van smarte in de volle gemeenschap van de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat. „En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.” De Heere wil niet, dat Zijn volk zwijgend over de aarde zal gaan. Maar al werd Paulus van alle kanten veroordeeld, zo sprak hij toch met de grootste vrijmoedigheid in zijn hart.

VAN DE ADMINISTRATIE

Een groot aantal abonnees heeft het abonnementsgeld voor 1979 gegireerd, of per bank overgemaakt. Zij die nog niet betaalden, willen wij verzoeken, stelt het niet langer uit, wat ons veel arbeid bespaart.

Aan giften en overbetalingen mochten wij ontvangen f 6.633.50, daarvoor onze hartelijke dank. Het bemoeit ons om de uitgave van Bewaar het Pand voort te zetten. Hierbij mochten wij nog 15 nieuwe abonnees noteren, (waarvan een 4-tal door Ds. Blom ontvangen). Zo gaf het begin van 1979 ons vele verrassingen, en we hopen, dat dit zo moge doorgaan. Aan u het antwoord. Wij blijven belangstellend uitzien.

Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn, giro 704350.

v.d. L.

P.S. Zojuist ontvingen wij een brief met inhoud van A.B. te N.B., daarvoor onze dank. Ik kan begrijpen dat u weer uitziet naar de Ontmoetingsdag in Kampen D.V. In alles den Heere bevolen.

Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welke zij secten noemen, de God en Vader alzo dien, gelovende alles wat in de wet en in de profeten geschreven is.”

Tegenover al de verdrukking van de vervolging: „Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen.” Waaruit Petrus sterkte mocht putten in het spreken tot de verdrukten. En wel met dit woord: „Indien gij gesmaad wordt om de naam van Christus, zo zijt gij zalig, want de Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.”

De tegenstanders van het Evangelie der genade dachten het vuur, dat door de Heere bij de uitstorting van de Heilige Geest ontstoken was, met het water der verdrukking te blussen. Maar de Heere kwam het hart door de onderwijzingen van Zijn Geest des te meer te verblijden en te verheugen. Het kreeg voor hart en leven steeds meer waarde, daar het door de Heere Jezus hun was deelachtig gemaakt. En te meer daar het ook gold voor de eeuwigheid. Want zij waren tot roem van Gods genade eeuwigheidskinderen geworden. En in dat licht werd door Paulus gezegd: „Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid. Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, want de dingen die men ziet zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet zijn eeuwig.”

Het gaat hier om het loon dat door Christus is verdiend en in de weg van de gehoorzaamheid des geloofs verkregen wordt. En in de hand des Heeren Zijn volk daarvan deelgenoot te doen worden. Hij is de Zaligmaker der wereld, maar die wereldburger blijft zal de eeuwige zaligheid derven. Zodat de Heere de ernst der zaak op het hart bindt, door Zijn Woord, om dat heil in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest biddende te zoeken. En dan komt het aan op de beleving van de onberouwelijke keus des harten.

Mozes weigerde een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, al was dat naar de mens gesproken, nog zo begeerlijk. Hij zag bij het licht van Gods heilsopenbaring, de nietigheid en ledigheid daarvan in. Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons.

En dat wordt hier met ernst en liefde door de Heere Jezus op het hart gebonden. Want in de onberouwelijke keus worden de dingen die

boven en eeuwig zijn ons dierbaar, om die ernstig te zoeken.

Soest.

R. Kok.

VAN DE REDACTIE

1. **Gideon.** Er komen -gelukkig- nog steeds bestellingen op het boek van Ds. Van der Ent binnen. Die worden nog dankbaar aanvaard. U weet, men kan zich schriftelijk of mondeling bij mij opgeven.

2. **Abonnementsgeld.** Van bevriende zijde ontving ik een cheque van f 50,— tot betaling van het abonnementsgeld. Deze abonnees wonen in Ontario. We kennen hen persoonlijk. Het gaat over twee abonnementen. Hartelijk dank.

3. **Ontmoetingsdag.** Doordat er geen mogelijkheid was, in verband met de weersgesteldheid om een vergadering te beleggen, kunnen we nu nog niet een volledige opgave van de sprekers geven, die D.V. zaterdag 21 april a.s. op de ontmoetingsdag zullen spreken. U hebt nog wel even geduld en kunt toch de dag voor dit doel vrij houden.

4. **School voor Dundas en Hamilton.** We ontvingen per giro van onze administratie f 100,—, eveneens van M.G.B. f 100,— en verder per bank van J. V. f 150,—. Hartelijk dank voor dit alles.

5. **Gomarus-mavo Gorinchem.** In dit nummer staat een advertentie van deze school omtrent de aanmelding van leerlingen. We willen even de aandacht op deze advertentie vestigen. Het is van belang, dat de ouders hun kinderen naar reformatorische scholen zenden, wanneer daarvoor de gelegenheid is. Nu, in Gorinchem is een Mavo voor de wijde omtrek. Laten de ouders, wie dit aangaat, daar rekening mee houden.

N.B. Nog iets omtrent de ontmoetingsdag. Vermoedelijk zullen D.V. in de morgen-samenkomst spreken de predikanten Blom, van Zonneveld en Vlietstra en in de middagsamenkomst de predikanten Baars, van Leeuwen en Van der Ent.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS

13e les.

Hoofdstuk I, artikel 7.

De uitverkiezing is ten nauwste verbonden aan Gods eeuwige raad en aan Zijn eeuwige liefde. Zij berust dus op Gods eeuwige raadsbesluit. En daarom ligt de verkoren kerk vast in dit raadsbesluit, want het is onveranderlijk!

Artikel 7 spreekt dan ook van een „onveranderlijk voornemen Gods” en van een „vóór de grondlegging der wereld.” Het noemt de tekst uit het schone Efeze 1, waar de apostel schrijft in vers 4: „Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem voor de grondlegging der wereld” en in vers 5: „Die ons te voren verordeneerd heeft.”

Het is de zogenaamde „Dialectische theologie”, waaraan ook de naam van Karl Barth verbonden is, die zich ernstig keerde tegen de gereformeerde leer ten opzichte van de leer der eeuwige verkiezing en haar zuiveren wilde van „wijsgerige speculatie” en als niet Bijbels zijnde.

Deze zogenaamde zuivering bedoelt in het licht te stellen en te verklaren, dat de verkiezing niet is een vastgesteld besluit Gods en daarom niet af is. Want God gaat door met beslissen. Er kan dus geen sprake zijn van een vast getal van uitverkorenen en van verworpenen, dat wijzigd zich dus steeds. Men beweert dan, dat God geen twee lijsten heeft, geen lijst waarop de namen van de uitverkorenen staan geschreven en geen lijst, waarop dan de namen van de verworpenen zouden staan.

Zou er wel een vastgesteld besluit zijn, dan zou God als het ware een „gevangene” zijn van Zijn eigen besluit en alzo niet vrij zijn in die zin.

Deze dwaze beschouwing van de verkiezing Gods houdt verband met Barth's leer over de Bijbel zelf en over al de heilsweldaden. Barth stelde vast, dat de Bijbel dan eerst „Gods Woord” wordt, wanneer God de scheidslijn die er is tussen God en de wereld en daarom ook tussen de mens, doorbreekt en op dat moment een contact legt. Daarom kan er bij hem zonder dit contact ook geen sprake zijn van geloof, wedergeboorte, bekering, rechtvaardigmaking en heiligmaking. Wie zou beweren: ik mag door genade geloof bezitten of gerechtvaardigd zijn, die is zeer hoog-

moedig, want deze weldaden kunnen er alléén zijn, wanneer God op een bepaald moment de doodslin doorbreekt.

Uit dit standpunt zou dus de gevolgtrekking kunnen gemaakt worden, dat het er dan niet op aankomt, hoe men leeft, want dan is er toch niets. Daarom is deze dwaalleer ook zeer gevaarlijk!

Heel iets anders is het, dat Gods ware volk wel eens tijden van inziñking ten opzichte van de geloofs-werkzaamheden kan beleven, zodat de Bijbel als een gesloten Boek is, dat er geen bepaalde geloofsbeoefening is, dat het leven ten opzichte van de heiligmaking zo ingezonken kan liggen. Helaas! Maar dan wil dat niet zeggen, dat het beginsel van het geloof en van het nieuwe leven niet aanwezig zou zijn in het hart en dat de Bijbel dan niet GODS WOORD zou blijven. Heeft Christus niet Zelf gezegd tot Petrus: „Maar ik heb voor u geboden, dat uw geloof niet ophoude.”

Luk. 22:32a. En heeft Hij bij Zijn verzoeking in de woestijn de duivel niet geantwoord: „Daar staat geschreven”?

Men zou echter kunnen opmerken, dat Jezus tot Zijn discipelen eens gezegd heeft: „Hoe, hebt gij geen geloof?” Zeer zeker, maar dat betreft dan... de werkzaamheid van het geloof.

Het lijkt ons echter niet overbodig op te merken, dat Gods kinderen ervoor moeten waken, dat zij in hun gesprekken over zichzelf, over hun gemis, over hun dodigheid, dit Barthiaanse standpunt niet indragen, alsof de Bijbel dan slechts zou zijn een boek van papier en letters. Zulks ware toch minachting van Gods Woord. En dat kan er bij hen toch beslist niet zijn.

Want bij alle dodigheid blijft er in hun hart een diepe eerbied voor Gods Woord. Daarom zal het hun bede zijn met de dichter van psalm 119:67:

„Maak in (niet naast) Uw Woord mijn gang en treden vast, Opdat ik mij niet van Uw pañ moog' keren.”

Tegenover de dwaasheid van de genoemde dwaalleer omtrent de eeuwige verkiezing Gods spreekt de belijdenis van een „onveranderlijk voornemen Gods, vóór de grondlegging der wereld.”

De verkiezing ligt vast in Gods besluit van eeuwigheid. Zij is dus af!

Gods verkiezen was een uitverkiezen. Artikel VII spreekt van „een zekere menigte van mensen.” Het getal der uitverkorenen is door God vastgelegd in het BOEK DES LEVENS.

Zij waren niet beter of waardiger, waarom God ze heeft verkoren. Zij lagen met de anderen, die God niet heeft uitverkoren, in de „algemene ellende.” De belijdenis laat hier evenals de „Nederlandse Geloofsbelijdenis” duidelijk zien, dat er in Gods eeuwige besluit van verkiezing en verwerping een bepaalde orde lag en wel, dat Hij besloot mensen te scheppen, dat Hij in Zijn besluit opnam hun val, door moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid, en alzo te verwerpen, te laten liggen” in hun gemene ellende”, en uit het gevallen menselijke geslacht sommigen te verkiezen. Dat is dus het vast bepaalde getal der uitverkorenen. Het was dus een PERSOONLIJKE verkiezing van bij God met name bekende personen. „Jacob heb Ik liefgehad en Ezau gehaat,” zo lezen we. En het diepste motief van Gods verkiezende liefde was: Zijn vrijmachtig Welbehagen! En wel: tot eeuwige verheerlijking van Zijn Naam! We lezen daarvan in Efeze 1:6: „Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begunadigd heeft in den Geliefde.”

De uitverkiezing is dan ook een verkiezing geweest in Christus. Dat zegt ook artikel VII en onze Nederlandse Geloofsbelijdenis in haar artikel XVI.

Hierover nader D.V. in een volgende les.

E.

v.L.

Volk tussen eeuwigheid en eenzaamheid

2

In het eerste hoofdstuk van het boek, dat Ds. den Butter onder bovenstaande titel geschreven heeft en dat uitgegeven is door „De Orchidee” b.v. te Lisse, handelt hij over de verkiezing van Israël. Aan het einde van dit hoofdstuk komt de schrijver tot een voorlopige conclusie. Die luidt als volgt:

Gods Woord stelt ons Israël voor de aandacht als het volk van Gods keuze. Dat is bepalend

voor alles wat we over dit volk zeggen of denken. Wie dat vergeet - en het wordt zo vaak vergeten - kan geen juist beeld hebben van dit volk en zijn geschiedenis en toekomst. Het is vaak vergeten in het verleden. Wat wisten de Egyptenaren er van toen ze Israël verdrukten? Wat beseften de Ammonieten en Moabieten en Filistijnen er van? Wat dachten de Assyriërs en Babyloniërs er aan? Maar niettemin, Israël was het volk van Gods keuze.

De Grieken waren het zich niet bewust toen ze onder leiding van Antiochus Epifanes de Joodse religie poogden uit te roeien en de tempel in Jeruzalem ontwijdden in de dagen van de Maccabeeën. De Romeinen hielden er geen rekening mee toen ze in hun zucht om de ganse wereld te veroveren ook het Joodse volk inlijfden bij het Imperium Romanum. Niettemin, Israël was in die dagen het volk van Gods keuze. Al maakte Israël zich die keuze van God duizend keer onwaardig en al hebben ze de Heere vele malen reden gegeven Zijn volk te verstoten en te vernietigen, God bleef getrouw. Getrouw aan Zijn eigen woord; aan de genadegiften en de roeping, die onberouwelijk zijn.

En wie dit volk ook maar belaagd en vervolgd hebben, ze hebben allemaal op een onjuiste manier over dit volk geoordeeld. Vergeten werd dat de Heere Zich dit volk heeft afgezonderd met een bepaald doel en voor een bepaalde taak. Vergeten werd, dat Israël door de Heere geformeerd is, opdat het Zijn lof zou vertellen. Men heeft Israël verdrukt en verjaagd en vervolgd en benauwd en beangst. Men heeft volk en land van elkaar gescheiden. Men heeft ze met geweld gedwongen christenen te worden door ze te dopen. Men heeft ze de toegang niet alleen tot hun eigen land, maar ook tot andere landen ontzegd. Men heeft hen in ghetto's opgesloten en bepaalde kleding doen dragen, waardoor ze herkenbaar bleven. Men heeft gasovens gebouwd en speciaal gas ontworpen om het Jodenvraagstuk afdoende op te lossen. Maar wie was het zich bewust dat dit volk het volk der verkiezing is?

Evenwel, omdat dit volk Gods volk is, is het er nog. En is het land er nog. En is de band tussen volk en land er nog. En is de roeping er nog. En is de belofte er nog. En ook de bedreiging. „En Ik zal zegenen die u zegenen; en vervloeken, die u vloekt” (Gen. 12:3). Ja, de Heere zegt: „Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen.” (Jes. 46:10). Ook met het oog op Israël en zijn roeping en zijn land en „zijn vijanden.

Het tweede hoofdstuk gaat over de vervolging van het volk. Daarbij komen belangrijke onderwerpen aan de orde, zoals „om Uwentwil worden wij gedood”, antisemitisme, lijden als straf, assimilatie. Aan het slot van dit hoofdstuk zegt Ds. den Butter het volgende:

God heeft Zich gehouden aan Zijn eigen woord, in oude tijden gesproken door middel van Zijn knecht Ezechiël. God zal Zich ook houden aan dat andere woord, dat Hij in hetzelfde hoofdstuk van dezelfde profeet gesproken heeft. „En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik u in het landschap van Israël gebracht zal hebben, in het land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb om het uw vaders te geven”. God belooft dat Hij hen terugbrengen zal. Het volk, dat in de woestijn der volken was gebracht en dat daar door de Heere in het gericht betrokken was, zal weer terugkeren naar het land der vaders. Ja, Gods beloften gaan nog verder. Eenmaal teruggekeerd in het land der vaders zal de Heere hun de genade der bekering geven (vs. 43). God geeft Zijn volk niet prijs als Hij hen in het gericht betreft. O neen, door het gericht zal Hij dit volk gaan zegenen met tijdelijke en eeuwige zegeningen.

Is het niet wonderlijk, dat juist de grote ramp, die zich over vele duizenden, zelfs miljoenen, Joden heeft voltrokken in de donkere jaren van de Nazi-terreur, de direct en onmiddellijke aanleiding is geworden van de terugkeer van de Joden naar Palestina en van de stichting van de Joodse Staat? De schamele restanten van de opgejaagde Joodse gemeenschappen konden nergens anders meer terecht dan in Palestina. En toen de resultaten van het werk van Hitlers beulen bekend werden ging er even een golf van medelijden door de wereld, die anders alleen maat golven van Antisemitisme had gekend. Toen was de tijd daar dat het besluit kon vallen dat de Joden een deel

Een sterk bewijs van de waarheid van zijn godsdienst was de kracht, diepte en volheid, die hij vaak, of eigenlijk dagelijks, in de Heilige Schrift vond. Het was duidelijk uit wat ik in het begin vertelde, dat hij in de tijd van mij eerste bezoek deze niet kende noch eerbiedigde, maar van de maand november 1828 tot zijn dood in juni van het volgende jaar toe met geheel zijn hart in gebed en meditatie hiermee bezig was. Hij onderzocht elk gedeelte ervan en ook al had hij niet het voorrecht een geestelijke herder te hebben, God maakte hem wijzer dan zijn leraar; toch was hij zulk een eenvoud toegedaan, dat hij zichzelf nooit bewust scheen te zijn van zijn verheven inzichten. Ik kan mij herinneren, dat ik vaak met verwondering waarnam (toen ik de tekenen van het ware genadewerk niet kende), dat zijn gedachtengang zo buitengewoon afwisselend was, dat ik er van tevoren nooit zeker van kon zijn, in wat voor banen zijn gesprekken zouden lopen. Als hij de werking van een levend geloof en de vrede van God in zijn conscientie gevoelde, werd hij niet bezwaard door pijn of benauwdheid, maar ik vond hem vaak in een bedrukte gemoedstoestand vanwege schuldbesef en onvermogen om de troost van de Geesr waar te nemen. Door mijn eigen geestelijke blindheid zag ik dit als een bewijs van zwakte en gebrek aan kracht en ik wist nooit hoe de oorzaken van deze gedurige veranderingen te onderzoeken. Toen zijn ziekte erger werd, rees zijn vreugde soms hoger. Zijn geest scheen een vrijgelaten vogel te zijn. Toen het voorjaar van 1829 naderde vermeerderde zijn lijden zeer. In een toeval, die ongewoon erg was, dacht zijn vrouw, dat hij in zijn uiterste was, daar hij helemaal bewusteloos leek, terwijl zijn gelaat grote zielestrijd uitdrukte. Maar hij kwam weer bij en toen zijn vrouw haar medelijden uitte over de erge pijn die hij leed, verraste hij zijn vrouw door te antwoorden: „Eerlijk waar, ik voelde helemaal geen pijn. Ik was zo blij, ik kan het je niet vertellen. Ik was net genoeg bij bewustzijn om te kunnen denken, dat ik stervende was en moest innerlijk bij deze gedachten glimlachen.”

Ik begon respect voor hem te krijgen en zelfs eerbied en achting, waardoor het karakter van mijn bezoeken veranderde. Zijn gesprekken raakten mij diep en soms als hij niet kon spreken zat ik graag in stilte naast zijn bed. Als ik zijn kamer binnenkwam en hem in zulk een ernstige gemoedstoestand vond, dat hij mij haast niet opmerkte, dan was ik blij, dat ik gekomen was, maar als hij mij begroette met een opgewekte glimlach, alsof hij zeggen wilde: „Kom en deel in mijn blijdschap”, dan wilde ik, dat ik de kamer ongemerkt had kunnen verlaten.

Op zondag 21 juni naderde het einde van Johnson. Zo gauw de avonddienst afgelopen was ging ik naar zijn kamer. Mijn vrouw (Henrietta Jeffreys), die een van geest met mij was, vergezelde mij. Hij kon al niet meer spreken en was soms krampachtig vertrokken, maar wij bleven in stilte bij hem waken, zonder in het minst ons te onttrekken aan de situatie, tot even na middernacht, toen hij zacht heenging. Ik gevoel een groeiende hoop, dat de genade van God, Die ik toen niet kende, mij in al deze dingen leidde en ik gevoelde, „dat het beter is te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds, want in hetzelve is het einde aller mensen en de levende legt het in zijn hart”.

Naast het geval van Johnson was er een ander onder mijn onmiddellijke aandacht. Het was een vriend van hem -J.E.- ongeveer van dezelfde leeftijd en van hetzelfde vak. Ze hadden samen gewerkt. Hij was een man vlug van aard en daar hij van vrolijke praat hield, ging hij met losbandige en ongelov-

vige vrienden om, door wier invloed en boeken zijn denken vergiftigd en zijn gedrag onzedelijk was geworden. Zolang als hij gezond was, was hij er trots op om een ongelovige te zijn, maar toen hij door ziekte bezocht werd, was hij menigmaal aan angsten en wroeging onderhevig. Deze man werd ongeveer drie maanden na de bekering van Johnson door een hevige longontsteking aangetast. Zijn ziekte werd hopeloos en dreigde, ook al zou hij over deze ziekte heenkomen, in een vliegende tering over te gaan. Daar hij vrijgezel was en in zijn gezonde dagen erg verkwistend was geweest, was hij nu zo arm, dat hij in een armenhuis terecht kwam. Zijn innerlijke angst ging nu alle vorige angsten te boven. Hij schreeuwde het uit, ook toen hij over de straat gedragen werd, dat hij voor eeuwig verloren was, zonder het kleinste sprankje hoop te hebben. Dit vervulde de gemoederen van verscheidenen, die hem hoorden met schrik. Johnson hoorde ervan en onmiddellijk verzocht hij mij naar zijn vriend toe te gaan.

Ik ging. Het tafereel was vreselijk. Het was bijna alsof hij in doodsangst was en bleef zeggen, dat hij geen hoop had. Ik smeekte hem zich wat te kalmeren en naar mij te luisteren. Ik vertelde hem, dat zijn vriend Johnson genade gevonden had en wees hem de weg des behouds door het geloof in Jezus Christus. Hij werd stil en luisterde. Ik kon vrij spreken en voelde geen terughoudendheid of beschaamdheid. Hij bedankte mij erg hartelijk voor mijn komst en zei, dat hij Gods genade zou zoeken.

Ik gevoelde mij vol vertrouwen met betrekking tot hem en verbaasde er me over, dat ik met hem gemakkelijker kon praten dan met Johnson. Ik bezocht hem vaak en hij verzekerde mij, dat onze gesprekken hem goed deden. De angst van zijn gemoed was spoedig verdwenen en hij begon mijn onderwijs met begeerte in zich op te nemen. Hij zei, dat hij ernstig bad en dat zijn verwachtingen hoger en hoger stegen. Verscheiden mensen, die hem bezochten, lieten hun verbazing over zijn verandering merken. De aanhankelijkheid die hij mij toonde was onmetelijk groot.

Tegen alle verwachting in begon hij weer te beteren. Hij bleef de godsdienst toegedaan en hij uitte groot verlangen in de hoop de kerk te kunnen bezoeken en bovenal zijn vriend Johnson te zien, nu een van geest met hem in de godsdienst, zoals vroeger in hun ongodsdienstigheid. Zijn blijvend verlangen scheen nu om moeilijke vragen over de godsdienst te bestuderen en mij om antwoord te vragen.

Johnson was erg blij, toen hij van mij zo'n gunstig verslag over zijn vriend hoorde en hij zag er naar uit zijn vriend weer te ontmoeten. Zodra E. weer kon lopen, ontmoetten zij elkaar en spraken zij met elkaar. De verwachtingen van Johnson vielen weg. Hij vond geen vastheid noch bezadigdheid van geest, maar een vluchtige inbeelding, een onverbroken hart en vleselijke aanbidding van personen. Helaas! Ik mag wel zeggen, dat ik zelf aan E. alle godsdienst, die hij ooit had, gaf. Al het vuur in hem was door mij ontstoken en hij was in zekere zin mijn eigen bekeerling. Geen wonder, dat Johnson hoofdschuddend zei: „Niets hier, vrees ik.”

De afloop rechtvaardigt ten volle de vrees van Johnson. E. begon steeds minder vaste lijnen te tonen. Hij onttrok zich langzaam en na verloop van enige maanden vermeed hij met opzet een persoonlijk onderhoud met mij. Ik heb waargenomen dat hij dikwijls op een afstand zich kortaf omkeerde of ter zijde wegsloof, wanneer hij mij in het oog kreeg.”

Deze twee gevallen, die parallel liepen en zo'n verschillende afloop hadden, verwarden de jonge predikant voor een lange tijd. Zo werd hij, evenals zijn zusters, er toe geleid te overdenken, wat een waar werk van God in het hart kon wezen.

KOM OVER EN HELP

In het vorige nummer van ons blad stond een artikel over deze stichting, die de nodige informatie over doel en arbeid gaf. De bedoeling was geweest te vermelden op welke wijze men desgewenst geld aan deze stichting zou kunnen overmaken. Door een of ander misverstand is dat niet gebeurd. Daarom laten we hier nog even de gegevens volgen:

Postbus 215 - 2410 AE BODEGRAVEN -
Postgiro 3535181 - Bankrekening 56.93.24.610 -
A.B.N. Bodegraven t.n.v. de Stichting „Kom over en help” p/a Hessenweg 121b, De Bilt.

VOOR DE JEUGD

Beste Jongelui!

De brief aan Filemon 37.

„Indien gij dan mij houdt voor een metgezel, zo neem hem aan gelijk als mij. En indien hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is, reken dat mij toe.”

Fil.: 17,18

Uit alles wat we tot nu toe van Paulus hebben vernomen, hoe hij pleit voor Onesimus, is ons wel duidelijk geworden, dat Paulus een goede advocaat is geweest. Neen, geen

van Palestina in bezit mochten nemen als hun land. Ging er toen niet weer een woord van de Schrift op een merkwaardige manier spreken?

Ook de profeet Jeremia spreekt over de terugkeer van Israël naar het eigen land. „Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat er niet meer zal gezegd worden: Zo waarachtig als de Heere leeft, Die (de) kinderen Israëls heeft opgevoerd uit het land van het noorden en uit al de landen, waarheen Hij hen gedreven had! Want Ik zal hen wederbrengen in hun land, dat Ik hun vaderen gegeven heb”(Jer. 16:14, 15). God heeft hen, zo zegt deze tekst, weggedreven naar de landen der verstrooiing. Het is ook de Heere die hen terug zal brengen. Maar hoe wil Hij dat doen? Zullen de Joden vrijwillig terugkeren? Wonderlijk genoeg doen ze dat niet. Waarom niet? Omdat velen van hen juist niet terug willen. Ze willen blijven waar ze zijn. Ze willen gelijk zijn aan de andere volken, dienende hout en steen en levend voor dezelfde materiële dingen alleen. Ze assimileren, zoals vandaag zoveel Amerikaanse Joden nog geassimileerd zijn en niet aan teruggaan naar het land der vaderen denken. Maar als ze dan niet vrijwillig gaan, hoe komen ze er dan? Het antwoord geeft Jeremia in het volgende vers. „Ziet, Ik zal zenden tot veel vissers, spreekt de Heere, die

zullen hen vissen; en daarna zal Ik zenden tot veel jagers, die zullen hen jagen, van op alle berg en van op alle heuvel, ja, uit de kloven der steenrotsen”.

De Heere moet om zo te zeggen geweld gebruiken om hen te brengen waar Hij hen hebben wil. Vissers moeten hen opvissen en jagers moeten hen opjagen uit alle plaatsen van de landen van hun ballingschap. Zulke vissers en jagers waren ook de Nazi's, die jacht maakten op elke Jood en op ieder die op een of andere manier Joods bloed in zijn aderen had. Maar zo zijn dan ook op een paradoxale manier de Joden teruggekeerd naar het oude land. En wat ze in hun hart hadden voorgenomen geschiedde niet. Geen gelijkheid met andere volken. Maar weer: „Dit volk zal alleen wonen; het zal onder de heidenen niet gerekend worden” (Num. 23:9).

Israël is het volk van de eeuwige verkiezing. Israël is ook het volk van de grote eenzaamheid. Tussen die twee polen gaat het zijn weg door deze wereld. Totdat God Zijn doel bereikt. En het lijdt geen twijfel, maar dat doel zal Hij inderdaad bereiken. Zo eindigt het tweede hoofdstuk.

B.

advocaat, zoals je er tegenwoordig zo veel hebt.

Het advocaat zijn is een beroep. Dat oefent men uit om er geld mee te verdienen. Op zichzelf is dat niet verkeerd. Iedereen heeft een beroep om aan de kost te komen. En elk eerbaar beroep is een goddelijk beroep.

Ik wil hier niet mee suggereren dat het advocaat-zijn geen eerbaar en dus goddelijk beroep zou kunnen wezen. Ook een advocaat kan met God en met ere zijn beroep uitoefenen.

Of dit altijd gebeurt, is natuurlijk een andere vraag. Doch dit zal wel van elk beroep gelden. Paulus was iemand, ook in zijn pleiten voor Onesimus, die door de Heilige Geest geleid werd. Dat blijkt ook uit het vervolg.

„Indien gij mij houdt voor een metgezel....” Paulus twijfelt daar niet aan.

Het ligt in zijn hart eerlijk tegenover Filemon. Hier is geen schijnheiligheid in het spel. Schijnheiligheid is er zo veel in de wereld. Men doet dan mooi en men praat mooi, doch in het hart is het helemaal niet zo mooi. Schijnheiligheid komt niet alleen in de wereld voor, in de kerk kom je het ook tegen. De handen zijn vaak met een fluwelen handschoen bekleed, doch als die bekleding er af gaat, dan zijn zij vol om kwaad te doen. De tong kan als van zijde zijn, terwijl het in werkelijkheid een gewet zwaard is. Hier moet een ieder maar weer acht geven op zichzelf. Wie zal durven zeggen aan alle schijnheiligheid gestorven te zijn? Ieder die met zichzelf is bekend gemaakt, weet dat het zaad van ook deze boosheid leeft in zijn hart. Doch bij Paulus was het op dit moment, als hij pleit voor Onesimus, niet zo. Hij houdt Filemon voor een metgezel, en hij twijfelt er niet aan, of hij is dat ook van Filemon. Ten opzichte van elkander konden zij beiden wel zingen: Ik ben een vriend, ik ben een metgezel, van allen die Uw Naam ootmoedig vrezen.....Het is een voorrecht als wij dat ook kunnen. Het is een vrucht van genade. „.....zo neem hem aan gelijk als mij”. De bedoeling van deze woorden is duidelijk. Filemon had Paulus aangenomen als een

vriend, een metgezel, een broeder. En nu vraagt Paulus of Filemon Onesimus op dezelfde manier aan wil nemen. Dan zou de verstoorde verhouding, die door het kwaad van Onesimus was ontstaan, worden opgeheven.

Paulus probeert het niet alleen met woorden in orde te maken, hij wil ook door daden bevestigen, dat hij meent wat hij zegt. Woorden en daden liggen bij Paulus in één lijn. Is dat bij ons ook zo? Veel mooie woorden worden in de praktijk niet door de daden gedekt, en zeker niet als het op de portemonnee aankomt. Die houden we meestal graag gesloten. In doorsnee zijn de meeste mensen lid van de 3 H's. Misschien vragen jullie wel, wat daar nu weer mee bedoeld wordt. Nu de 3 H's wil zeggen: Halen, Hebben, Houden!

Er zei eens iemand tegen mij, dat je een „gever” gemaakt moet worden. Want van nature is een mens dat niet. Wij onderschrijven dit dadelijk, als het maar niet moet dienen als een mantel, om daarmee verbor-gen gierigheid te bedekken. Want dat komt, naar mijn stellige overtuiging, niet zelden voor. En gierigheid is een zeer groot kwaad. Ja, „geldgierigheid is de wortel van alle kwaad. Iemand die gierig is, moet menigmaal liegen en bedriegen. Hij doet God en de naaste te kort. Hij is een dienaar van de Mammon, dat is de geldgod. En men kan niet God dienen en de Mammon. Want niemand kan twee heren dienen. Als hij de een aanhangt, veracht hij de ander. Dat is duidelijke taal, dacht ik.

Paulus diende de Heere, ook met hetgeen hij bezat. Want hij schrijft aan Filemon: „En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.” Het schuldvraagstuk heeft niet alleen een ethische kant, dat is een kant die niet met geld te voldoen is, doch die alleen maar vergeven kan worden. Wanneer je b.v. iemand belasterd hebt, dan kun je dit niet met geld goed maken. Wanneer iemands eer en goede naam door jou op straat is gebracht

en je zoudt naar de betreffende persoon gaan en hem f 100,— geven, met de gedachte dat het nu wel in orde is, dan ben je goed abuis. Als althans de beledigde partij meer prijs stelt op zijn eer dan op geld. Dat laatste schrijf ik er maar bij, omdat je eenmaal allerlei soort van mensen hebt. Je hebt ook mensen, die zó op geld gesteld zijn, dat ze er hun eer en goede naam voor over hebben. Bij dezulken kun je met geld wonderen doen. „Geld verzoent alles”. wordt er wel eens gezegd. Dat is natuurlijk niet waar en zeker niet tegenover God.

Het schuldvraagstuk waar het hier over gaat, heeft ook een materiële kant. Er was door Onesimus gestolen, of op een andere manier was Filemon door hem benadeeld. Filemon had in elk geval schade geleden. En die schade wil Paulus nu vergoeden: „En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe”. Eigenlijk had Onesimus zelf de schade moeten vergoeden. Maar daar was hij niet toe in staat. En dit wil Paulus niet als een verontschuldiging aanvoeren. Hij zegt niet: Onesimus is helemaal platzak, dus vergeef hem dat ook maar. Vraag maar nooit meer om je geld. Want dat is verloren en dat moet je maar vergeten.

Neen, zo doet Paulus het niet. „.....reken dat mij toe.”

Paulus neemt hier de schuld van Onesimus voor zijn rekening. Dat is nu echt „christelijk.” Door deze daad toont Paulus een echte christen te zijn, een wedergeboren mens. Want een wedergeboren mens is herschapen naar het beeld van God. En daar de Zoon van God het uitgedrukte Beeld is van Gods Zelfstandigheid en het Afschijnsel van Zijn heerlijkheid, worden de kinderen van God in de wedergeboorte ook de „beelde des Zoons gelijkvormig.” Zij gaan dus ook op de Zoon gelijken.

Als kinderen van God gelijken zij dus op God de Vader en ook op de Heere Jezus Christus, Die hun Oudste Broeder is.

En wat doet nu God de Vader?

Daar zijn kinderen niets betalen kunnen van de schuld, die zij hebben tegenover God, heeft God Zijn eigen Zoon gegeven, opdat Die voor hen betalen zou. Dat geven van de zoon door de Vader, aan Zijn volk, is meer dan geld of goed. Het is een „onuitsprekelijke Gave.” Dat is een gave zo groot, dat het niet uit te spreken is. En de zoon is in Wezen aan de Vader gelijk. „Wie Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien. Want Ik en de Vader zijn één.” Daarom gaf de Zoon Zijn bloed, Zijn leven, Zichzelf tot een Offer voor de schuld. Brandofferen, noch offers voor de schuld, Voldeden aan Gods eis, noch eer. Doch dit Offer heeft God volkomen behaagd.

Paulus had dit „geven” van God de Vader en van zijn Oudste Broeder, de Heere Jezus Christus, leren verstaan. Hij had daarin de liefde van de Vader en de Zoon ontdekt. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. En nooit heeft iemand meer liefde geopenbaard dan de Zoon, die voor vijanden Zijn leven gegeven heeft, opdat die met God verzoend zouden kunnen worden. Die liefde, daar had Paulus in gedeeld. En de beleving daarvan is het geheim van zijn liefde, die hij nu gaat openbaren in het voor zijn rekening nemen van de schuld van Onesimus. Hij bracht er iets van in praktijk, lief te hebben gelijk de Vader en de Zoon hem liefhadden. Het was natuurlijk maar „iets.” Want nooit kan iemand zoveel liefde geven, als de Vader en de Zoon en de Heilige Geest hebben gegeven. Doch er moet wel iets van in het leven tot openbaring komen.

Wie niet liefheeft, die is niet uit God. Want God is liefde. Zo heeft Johannes, de apostel der liefde, het gezegd.

En nu is het maar de grote vraag: Verstaan wij iets van die liefde, waardoor Paulus in zijn geven werd gedreven? Daar zullen wij alleen waarlijk iets van verstaan, als we de liefde hebben leren kennen, die God geopenbaard heeft in de Gave van Zijn Zoon; wanneer we iets van de liefde hebben leren kennen, die de Zoon heeft geopenbaard in het geven van Zichzelf. Het schuldvraagstuk is, goed gezien, vanuit God, door God Zelf opgelost. En daarom zó opgelost, dat het een volkomen oplossing is. Een oplossing die Goddelijk af is. En daarom is zalig worden zo'n Godverheerlijkende zaak.

Doch genoeg voor ditmaal.

Julie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent

P.S. Mijn telefoonnummer is gewijzigd. Het is nu 078-144082. v.d. E.

Psalm 73:22 (onber.) en Hooglied 5:16

Na een kortstondige ernstige ziekte heeft de Heere tot Zich genomen mijn geliefde man en der kinderen zorg-zame vader en opa.

WILLEM BAKKER

Oud-ouderling van de Chr. Geref. Kerk Eben-Haëzer te Urk.

Echtgenoot van Willemina Wezelman.

Op de leeftijd van 69 jaar.

Urk, 17 januari 1979.

Wijk 7-5.

W. Bakker-Wezelman.

G. de Ridder-Bakker.

C. de Ridder.

A. Hoekstra-Bakker.

T. Hoekstra.

J. Bakker.

G. Bakker.

J. Bakker-Weerstand.

H. Schenk-Bakker.

K. Schenk.

A. Koffeman-Bakker.

G. Koffeman.

J. Bakker

M. Bakker-Visser.

en kleinkinderen.

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden op 20 januari j.l. op de begraafplaats „De Vormt”.

Vooraf werd om 15.00 uur een rouwdienst gehouden in de Chr. Geref. Kerk „Eben-Haëzer” die werd geleid door de weleerwaarde heer Ds. A. Baars.

De kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk „Eben Haëzer” te Urk deelt met ontroering mee dat de Heere na een kortstondige en ernstige ziekte tot Zich heeft genomen zijn oud-ambtsbroeder

WILLEM BAKKER

Gedurende vele jaren mocht hij met grote trouw en toewijding de gemeente dienen, eerst als diaken en later als ouderling.

De Heere sterke en trooste zijn vrouw, kinderen en verdere familie.

Hebr. 13:8.

Urk, 17 januari 1979

Namens de kerkeraad

Ds. A. Baars, praeses

A. Koffeman, assessor

Aanmelding leerlingen

Gomarus-mavo

Grote Haarsekade 121, Gorinchem, tel. 01830-23899.

Tot 1 april kunnen er leerlingen voor het cursusjaar 1979-'80 aangemeld worden.

De aanmelding voor het brugjaar kan plaats hebben via de hoofden van de basisscholen of rechtsstreeks aan de school.

Bij rechtstreekse aanmelding wordt U informatie en een aanmeldingsformulier toegestuurd.

Inlichtingen worden verstrekt door de directeur, de heer C. P. Huissen, Groot Veldsweer 25, H'veld-G'dam, tel. 01846-4302 en de heer J. Visser, adj.-dir., Groot Veldsweer 31, H'veld-G'dam, tel. 01846-4437.

PLAATS UW FAMILIEBERICHT IN „BEWAAR HET PAND”

AANMELDING LEERLINGEN

Reformatorische Scholengemeenschap

„GUIDO DE BRES”

voor lyceum (atheneum en gymnasium), havo en mavo, Haastrechtstraat 25, Rotterdam-IJsselmonde, Postbus 9202, tel. 010-826644.

Aanmelding voor het cursusjaar 1979-1980 is mogelijk voor:

- het brugjaar lyceum, havo en mavo
- de 4e klas havo (voor leerlingen met een mavo-4 diploma)
- de 5e klas atheneum (voor leerlingen met een havo-4 diploma)

Voorlopige aanmelding **vóór 15 maart**, schriftelijk of telefonisch aan het schooladres of via het hoofd van de basisschool.

Voor aanmelding na 15 maart kan een plaats niet meer worden gegarandeerd.

Voor ouders van nieuwe brugklasleerlingen is er een voorlichtingsbijeenkomst op D.V. **23 februari** a.s. om 20.00 uur in de gemeenschapsruimte van de school.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door:

- de rector drs. M. Burggraaf (tel. 01807-17523)

- de pl. rector en coördinator brugklassen B. Stolk (tel. 01804-22055).